

නව/යැරණි තීරණය - ප්‍රතිච්‍රිත පාඨම්පාතිය - New/Old Syllabus

NEW/OLD**Department of Examinations, Sri Lanka**

මිශ්‍යමය පාඨම්පාතිය සඳහා තීරණය දෙපාර්තමේන්තුව සිංහල තීරණකාම මිශ්‍යමය පාඨම්පාතිය සඳහා තීරණකාම

අධ්‍යාපන පොදු සහකික රාජ (රුජ් පෙල) විභාගය, 2019 අගෝස්තු
කළුවිප පොතුත තුරාතුරු පත්‍තිර (ඉයර් තුරු)ප පරිශ්‍යී, 2019 ඉකළුවි
General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, August 2019

උක්‍ය ගණිතය

ඉයර් කණිතම්
Higher Mathematics

I

I

I

11

S

I

2019.08.28 / 0830 - 1140

උය තුනකි

මුන්‍රු මණිත්තියාලම
Three hours

අමතර කියවීම් කාලය

මෙලතික වාසිප්ප තුළම

Additional Reading Time

- මිනින්ද 10 ඩි

- 10 නිමිටණකൾ

- 10 minutes

අමතර කියවීම් කාලය උණ රාජ සිංහ උණ හෝ ඇමුවක් පිළිතුරු මිලිමිට් උවුවක් දෙන උණ
ඡාට්‌බිජ කර ඇමුවක් ගොඳුවන්.

උපදෙස්:

විභාග අංකය

- * මෙම උණ පත්‍රය කොටස් දෙකකින් සමන්විත වේ;
A කොටස (ප්‍රශ්න 1 - 10) සහ B කොටස (ප්‍රශ්න 11 - 17).
- * A කොටස

සිංහල උණ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න. එක් එක් උණ්නය සඳහා මෙම පිළිතුරු, සපයා ඇති ඉඩියි ලියන්න.
වැඩිපුර ඉඩ අවශ්‍ය වේ නම්, ඔබට අමතර ලියන කඩාසි හාවින කළ හැකි ය.
- * B කොටස

උණ්න පහකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න. මෙම පිළිතුරු, සපයා ඇති කඩාසිවල ලියන්න.
නියමිත කාලය අවසන් වූ පසු A කොටසෙහි පිළිතුරු පත්‍රය B කොටසෙහි පිළිතුරු පත්‍රයට උචින් පිටින පරිදි
කොටස් දෙක අමුණා විභාග යාලාධිපති හාර දෙන්න.
- * උණ්න පත්‍රයෙහි B කොටස ටොට්ස් විභාග යාලාවෙන් පිටතට ගෙනයාමට ඔබට අවසර ඇත.

පරිශ්‍යාවයෙහි උණ්නය සඳහා පමණි.

(11) උක්‍ය ගණිතය I

කොටස	උණ අංකය	ලක්ෂණ
A	1	
	2	
	3	
	4	
	5	
	6	
	7	
	8	
	9	
	10	
B	11	
	12	
	13	
	14	
	15	
	16	
	17	
	එකතුව	

එකතුව

ඉලක්කමෙන්	
අභ්‍යරන්	

යාවත්ත දාය

උත්තර පත්‍ර පරිශ්‍යා	
පරිශ්‍යා නැංශ:	1
2	

අධිකාරිය නැංශ:	

A කොටස

1. සාධකවලට වෙන් කරන්න: $a^2(b-c)^3 + b^2(c-a)^3 + c^2(a-b)^3$.

2. $(x^3 - y^3)$ යන්හි 7 න් බෙදෙයි නම් xRy මගින් $\mathbb{Z}$ නිවේල කුලකය මත අරථ දැක්වෙන සම්බන්ධය R යැයි ගනිමු. R යනු $\mathbb{Z}$ මත තුළතා සම්බන්ධයක් බව පෙන්වා, 0 හි තුළතා පන්තිය ලියා දත්තන්න.

3. $x \neq 3$ සඳහා $f(x) = \frac{x+2}{x-3}$ යැයි ගනිමු. f හි පරාසය ලියා දක්වා $f^{-1}(x)$ සොයන්න.

$$f(2f^{-1}(0)) \in \text{සොයන්න.}$$

4. $\begin{vmatrix} b+c & q+r & y+z \\ c+a & r+p & z+x \\ a+b & p+q & x+y \end{vmatrix} = 2 \begin{vmatrix} a & p & x \\ b & q & y \\ c & r & z \end{vmatrix}$ බව පෙන්වන්න.

5. $AP = 10a$ වන පරිදි වූ P ලක්ෂයක දී $y = \frac{1}{3}x + 3a$ රේඛාව $y^2 = 4ax$ පරාවලය ස්ථැපිත කරන බව පෙන්වීම්; මෙහි A යනු පරාවලයේ නාඩියයි.
 OAP ත්‍රිකෝණයේ වර්ගඑලය $3a^2$ බවත් පෙන්වන්න; මෙහි O යනු වූ මිල ලක්ෂයයි.

6. $a, b \in \mathbb{R}$ യെ കി ഏ, $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ യന്ന്

$$f(x) = \begin{cases} a\left(1+e^{-\frac{1}{x}}\right), & x > 0 \text{ ନାମ}, \\ 2, & x = 0 \text{ ନାମ}, \\ \frac{\sqrt{1+bx}-1}{x}, & x < 0 \text{ ନାମ}, \end{cases}$$

මගින් අරප දැක්වෙන ශ්‍රීතය යැයි ද ගනිමු.

$x = 0$ හිදී $f(x)$ සන්තතික බව දී ඇත. a හා b හි අගයන් සොයුන්න.

$$7. \quad f(x) = \begin{cases} x^2 + 3x + 3 & , \quad x \leq 1 \\ 5x + 2 & , \quad x > 1 \end{cases}$$

గැයි ගෙනීම්. $x=1$ ති දී $f(x)$ අවකලා වේ සේන්තු $x \in \mathbb{R}$ සඳහා $f'(x)$ ලියා දක්වා ඇති.

$f'(x)$ യിൽ $x=1$ കി റി ഫലമുണ്ടോ?

8. $\frac{dy}{dx} - y \cot x + 3 \sin^2 2x = 0$ ആവകല സമീകരണം, $x = \frac{\pi}{4}$ വන ലിൽ $y=1$ ആവശ്യക്കാവില ദിവ്യത വിസ്താരത്തിൽ.

9. f හා g යනු $[0, 2]$ ප්‍රාථමිකය මත අරප දැක්වෙන f' හා g යන දෙකම $[0, 2]$ මත සහ්ත්‍යික හා සියලු $x \in [0, 2]$ සඳහා $xf'(x) = g(2 - x)$ වන පරිදී වූ කාන්ත්‍යික අගයැති ක්‍රිත යැයි ගනිමු. $f(2) = 1$ න් $\int_0^2 f(x)dx = 3$ නම්,
 $\int_0^2 g(x)dx$ සොයන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10. $r = 2 \cos \theta$ හා $r(\cos \theta + \sin \theta) = 1$ යන මුළුවක බණ්ඩාක මධින් දෙනු ලබන වක්‍රවල දේ සටහන්, එකම රුපයක අදින්න.
- එවායේ ජේදන ලක්ෂණවල මුළුවක බණ්ඩාක සොයන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

[මිල සි මිලිල අරුධී/මුද්‍රා ප්‍රතිපූරිමයුடෙයුතු/All Rights Reserved]

නව/රෝගී කිරීදාය - ප්‍රතිඵල/පැඩ්‍ය පාටත්තිටාම - New/Old Syllabus

NEW/OLD**ඉංග්‍රීසු පැඩ්‍ය පාටත්තිටාම****Department of Examinations, Sri Lanka**

අධ්‍යාපන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2019 අගෝස්තු
 කළුවීප පොතුත් තරාතුරුප පත්තිර (ඉයර් තරු)ප පරිශෑෂ, 2019 ඉකළුවී
 General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, August 2019

උයය ගණිතය**ඉයර් කණිතම**
Higher Mathematics**I****I****11****S****I****B කොටස**

* ප්‍රශ්න පහකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

11. (a) A, B හා C යනු $\mathcal{S}$ සර්වතු කුළකයක උපකුලක යැයි ගනිමු. ඔබ හාටින කරන කුළක විශයෙහි මිනැම ප්‍රතිඵ්‍යායක් පැහැදිලිව ප්‍රකාශ කරමින්,

- (i) $A \cap (B \setminus C) = (A \cap B) \setminus (A \cap C),$
 (ii) $A \setminus (B \cap C) = (A \setminus B) \cap (A \setminus C)$

බව පෙන්වන්න.

අදාහරණයක් හාටිනයෙන්, $A \setminus (B \cup C) \neq (A \setminus B) \cup (A \setminus C)$ බව පෙන්වන්න.

(b) කරගයක දී, පාසලක් පහත දැක්වෙන පරිදි ප්‍රශ්න තුනක් සඳහා පදක්කම් ප්‍රදානය කළේ ය.

නැඹුම් සඳහා පදක්කම් 45 ක් ප්‍රදානය කරන ලදී.

ගායනා සඳහා පදක්කම් 21 ක් ප්‍රදානය කරන ලදී.

ශ්‍රීඛා සඳහා පදක්කම් 27 ක් ප්‍රදානය කරන ලදී.

මුළු පදක්කම්ලාභීන් සංඛ්‍යාව 54 නම් හා පුද්ගලයින් 13 දෙනකුට පමණක් වර්ග තුනෙන්ම පදක්කම් ලැබුණේ නම්, කිදෙනුකුට හරියටම වර්ග දෙකකින් පදක්කම් ලැබුණේ ද?

12. (a) $a, b, c \in \mathbb{R}^+$ යැයි ගනිමු.සමාන්තර මධ්‍යන්යය - ගුණෝත්තර මධ්‍යන්යය අසමානතාව හාටිනයෙන්, $\frac{a}{b} + \frac{b}{a} \geq 2$ බව පෙන්වන්න.

ඒ තයිත.

(i) $\frac{b+c}{a} + \frac{c+a}{b} + \frac{a+b}{c} \geq 6,$

(ii) $x^2(1+y^2) + y^2(1+z^2) + z^2(1+x^2) \geq 6xyz$

බව පෙන්වන්න.

(b) $\begin{pmatrix} x' \\ y' \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2 & -3 \\ -1 & 4 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix}$ පරිණාමනය මින් xy -තලයේ ලක්ෂා $x'y'$ -තලයේ ලක්ෂා බවට අනුරුපණය වේ.

ඉහත පරිණාමනය යටතේ, $y = mx + c$, ($m \neq \frac{2}{3}$ හා $c \neq 0$) රේඛාව අවශ්‍ය ප්‍රකාශන වන පරිදි m හි අය සොයන්න.

$A \equiv (c, 0)$ හා $B \equiv (0, c)$ යනු xy -තලයේ ලක්ෂා දෙකක් යැයි ගනිමු. මෙම පරිණාමනය යටතේ ඒවායේ ප්‍රතිච්‍රිත මුළු A' හා B' හි බණ්ඩාක සොයා, A' හා B' ලක්ෂා $x' + y' = c$ රේඛාව මත පිහිටා බව සත්‍යාපනය කරන්න.

13. බෙත් නිවිලමය දරුණකයක් සඳහා ද මූලාචර් ප්‍රමේණය ප්‍රකාශ කර සාධනය කරන්න.

ද මූලාචර් ප්‍රමේණය හාවිතයෙන්,

$$(i) \cos 5\theta = \cos^5 \theta - 10 \cos^3 \theta \sin^2 \theta + 5 \cos \theta \sin^4 \theta \text{ හා}$$

$$(ii) \sin 5\theta = \sin^5 \theta - 10 \cos^2 \theta \sin^3 \theta + 5 \cos^4 \theta \sin \theta$$

බව පෙන්වන්න.

$$\tan 5\theta = \frac{\tan \theta (\tan^4 \theta - 10 \tan^2 \theta + 5)}{(1 - 10 \tan^2 \theta + 5 \tan^4 \theta)} \text{ බව අපෝගනය කරන්න.}$$

$0 < \theta < \frac{\pi}{2}$ සඳහා $\tan 5\theta = 0$ සම්කරණය විසැඳා, $x^2 - 10x + 5 = 0$ සම්කරණය මූල $\tan^2\left(\frac{\pi}{5}\right)$ හා $\tan^2\left(\frac{2\pi}{5}\right)$ බව පෙන්වන්න.

$$\text{ඒ තයිත, } \sec^2\left(\frac{\pi}{5}\right) + \sec^2\left(\frac{2\pi}{5}\right) = 12 \text{ බව පෙන්වන්න.}$$

14. (a) C_1 හා C_2 යනු $x \in \mathbb{R}$ සඳහා, $y = \frac{4x}{1+x}$ හා $y = \frac{2}{3}x^2$ මගින් දෙනු ලබන වතු යැයි ගනිමු. C_1 හා C_2 හි ජේදන ලක්ෂණවල බණ්ඩාක සෞයන්න.

ස්පර්යෝන්මුඩ හා හැරුම් ලක්ෂණ (අැත්තම්) පැහැදිලිව පෙන්වමින්, C_1 හා C_2 හි ප්‍රස්ථාරවල දළ සටහන් එකම රුපයක අදින්න. C_1 හා C_2 මගින් ආවශ්‍ය වර්ගජලය සෞයන්න.

C_1 හා C_2 වතු මගින් ආවශ්‍ය වර්ගජලය, x -අක්ෂය වටා සූදුකෝෂ 4 කින් පරිඛුමණය කිරීමෙන් ජනනය වන සහයෝ පරිමාවන් සෞයන්න.

$$(b) 2x^2 \frac{dy}{dx} - 2xy + y^2 = 0 \text{ අවකල සම්කරණය විසැඳන්න.}$$

15. (a) $I_n = \int_0^{2\pi} \sin^n(x+\alpha) dx$ යැයි ගනිමු; මෙහි α යනු කාන්ත්වික නියතයක් ද, n යනු $n \geq 2$ වන පරිදි වූ නිවිලයක් ද වේ.

$$n \geq 2 \text{ සඳහා, } n I_n = (n-1) I_{n-2} \text{ බව පෙන්වන්න.}$$

$$\text{ඒ තයිත, } \int_0^{2\pi} (\sqrt{3} \sin x + \cos x)^6 dx \text{ හි අගය සෞයන්න.}$$

$$(b) y = \tan(e^{2x} - 1) \text{ යැයි ගනිමු.}$$

$$\frac{d^2y}{dx^2} = 2 \frac{dy}{dx} (1 + ye^{2x}) \text{ බව පෙන්වන්න.}$$

ඒ තයිත, y හි මැක්සල්පින් ග්‍රේන් ප්‍රසාරණය x^4 අඩංගු පදය දක්වා, එයත් ඇතුළත්ව සෞයන්න.

මිහු ම සිංහල අධ්‍යාපනී/මුද්‍රාප පතිපුරිමයුතුයතු/All Rights Reserved]

වත්/පරෙන් තිරයේදී - ප්‍රතිඵල් පාඨමය පාටත්තිට්පම - New/Old Syllabus

NEW/OLD**මිහු ම සිංහල අධ්‍යාපනී හිමි විෂය රිඛ දෙපාර්තමේන්තුව සිංහලක් පාඨමය පාටත්තිට්පම - New/Old Syllabus**

මිහු ම සිංහල අධ්‍යාපනී හිමි විෂය රිඛ දෙපාර්තමේන්තුව සිංහලක් පාඨමය පාටත්තිට්පම - New/Old Syllabus

මිහු ම සිංහල අධ්‍යාපනී හිමි විෂය රිඛ දෙපාර්තමේන්තුව සිංහලක් පාඨමය පාටත්තිට්පම - New/Old Syllabus

මිහු ම සිංහල අධ්‍යාපනී හිමි විෂය රිඛ දෙපාර්තමේන්තුව සිංහලක් පාඨමය පාටත්තිට්පම - New/Old Syllabus

අධ්‍යාපන පොදු සහතික පත්‍ර (උස්ස පෙළ) විභාගය, 2019 අගෝස්තු
 කළුවිප් පොතුත් තරාතුරුප් පත්තිර (ඉයර් තරු)ප පරිශේ, 2019 ඉකළුව්
 General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, August 2019

උස්ස ගණිතය

ඉයර් කணීතම

Higher Mathematics

I

I

I

11

S

I

B කොටස

* ප්‍රශ්න පහකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

11. (a) A, B හා C යනු S සර්වතු කුලකයක උපකුලක යැයි ගනිමු. ඔබ හාටිත කරන කුලක විරයෙහි මිනෑම ප්‍රතිඵලයක් පැහැදිලිව ප්‍රකාශ කරනීන්,

(i) $A \cap (B \setminus C) = (A \cap B) \setminus (A \cap C),$

(ii) $A \setminus (B \cap C) = (A \setminus B) \cap (A \setminus C)$

වෙත පෙන්වන්න.

උදාහරණයක් හාටිතයෙන්, $A \setminus (B \cup C) \neq (A \setminus B) \cup (A \setminus C)$ බව පෙන්වන්න.

(b) කරගයක දී, පාසලක් පහත දැක්වෙන පරිදි ප්‍රශ්න තුනක් සඳහා පදක්කම් ප්‍රදානය කළේ ය.

නැවුම් සඳහා පදක්කම් 45 ක් ප්‍රදානය කරන ලදී.

ගායනා සඳහා පදක්කම් 21 ක් ප්‍රදානය කරන ලදී.

ශ්‍රීඩා සඳහා පදක්කම් 27 ක් ප්‍රදානය කරන ලදී.

මුළු පදක්කම්ලාභීන් සංඛ්‍යාව 54 නම් හා පුද්ගලයින් 13 දෙනෙකුට පමණක් වර්ග තුනෙන්ම පදක්කම් ලැබුණේ නම්, කියෙනෙකුට හරියටම වර්ග දෙකකින් පදක්කම් ලැබුණේ ද?

12. (a) $a, b, c \in \mathbb{R}^+$ යැයි ගනිමු.සමාන්තර මධ්‍යනාය - ගුණෝත්තර මධ්‍යනාය අසමානතාව හාටිතයෙන්, $\frac{a}{b} + \frac{b}{a} \geq 2$ බව පෙන්වන්න.

ඒ තයින්.

(i) $\frac{b+c}{a} + \frac{c+a}{b} + \frac{a+b}{c} \geq 6,$

(ii) $x^2(1+y^2) + y^2(1+z^2) + z^2(1+x^2) \geq 6xyz$

වෙත පෙන්වන්න.

(b) $\begin{pmatrix} x' \\ y' \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2 & -3 \\ -1 & 4 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix}$ පරිණාමනය මගින් xy -තළයේ ලක්ෂා $x'y'$ -තළයේ ලක්ෂා බවට අනුරූපණය වේ.ඉහත පරිණාමනය යටතේ, $y = mx + c$, ($m \neq \frac{2}{3}$ හා $c \neq 0$) රේඛාව අවශ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව වන පරිදි m හි අය සොයන්න. $A \equiv (c, 0)$ හා $B \equiv (0, c)$ යනු xy -තළයේ ලක්ෂා දෙකක් යැයි ගනිමු. මෙම පරිණාමනය යටතේ ඒවායේ ප්‍රතිඵ්‍යුම් තුළු A' හා B' හි බණ්ඩාක සොයා, A' හා B' ලක්ෂා $x' + y' = c$ රේඛාව මත පිහිටන බව සත්‍යාපනය කරන්න.

13. ධිත නිවිලමය දරුණකයක් සඳහා $\frac{d}{dx}$ මූල්‍යවරු ප්‍රමේණය ප්‍රකාශ කර සාධනය කරන්න.

$\frac{d}{dx}$ මූල්‍යවරු ප්‍රමේණය සාධනයෙන්,

$$(i) \cos 5\theta = \cos^5 \theta - 10 \cos^3 \theta \sin^2 \theta + 5 \cos \theta \sin^4 \theta \text{ හා}$$

$$(ii) \sin 5\theta = \sin^5 \theta - 10 \cos^2 \theta \sin^3 \theta + 5 \cos^4 \theta \sin \theta$$

බව පෙන්වන්න.

$$\tan 5\theta = \frac{\tan \theta (\tan^4 \theta - 10 \tan^2 \theta + 5)}{(1 - 10 \tan^2 \theta + 5 \tan^4 \theta)} \text{ බව අපෝගුකය කරන්න.}$$

$0 < \theta < \frac{\pi}{2}$ සඳහා $\tan 5\theta = 0$ සමිකරණය විසඳා. $x^2 - 10x + 5 = 0$ සමිකරණයේ මුළු $\tan^2 \left(\frac{\pi}{5}\right)$ හා $\tan^2 \left(\frac{2\pi}{5}\right)$ බව පෙන්වන්න.

$$\text{ඒ තදින, } \sec^2 \left(\frac{\pi}{5}\right) + \sec^2 \left(\frac{2\pi}{5}\right) = 12 \text{ බව පෙන්වන්න.}$$

14. (a) C_1 හා C_2 යනු $x \in \mathbb{R}$ සඳහා, $y = \frac{4x}{1+x}$ හා $y = \frac{2}{3}x^2$ මගින් දෙනු ලබන වතු යැයි ගනිමු. C_1 හා C_2 හි ජේදන ලක්ෂණවල බණ්ඩාක සොයන්න.

ස්ථානයෙන්මු භා භැරුම් ලක්ෂණ (අැත්තම්) පැහැදිලිව පෙන්වමින්, C_1 හා C_2 හි ප්‍රස්ථාරවල දළ සටහන් එකම රුපයක අදින්න. C_1 හා C_2 මගින් ආවශ්‍ය වර්ගඩ්ලය සොයන්න.

C_1 හා C_2 වතු මගින් ආවශ්‍ය වර්ගඩ්ලය, x -අක්ෂය වටා සැපුරුකෝෂීන් 4 කින් පරිඛමණය කිරීමෙන් ජනනය වන සනායේ පරිමාවත් සොයන්න.

$$(b) 2x^2 \frac{dy}{dx} - 2xy + y^2 = 0 \text{ අවකල සමිකරණය විසඳන්න.}$$

15. (a) $I_n = \int_0^{2\pi} \sin^n(x+\alpha) dx$ යැයි ගනිමු; මෙහි α යනු කාන්ත්‍රික නියතයක් ද, n යනු $n \geq 2$ වන පරිදි වූ නිවිලයක් ද වේ.

$$n \geq 2 \text{ සඳහා, } n I_n = (n-1) I_{n-2} \text{ බව පෙන්වන්න.}$$

$$\text{ඒ තදින, } \int_0^{2\pi} (\sqrt{3} \sin x + \cos x)^6 dx \text{ හි අගය සොයන්න.}$$

$$(b) y = \tan(e^{2x} - 1) \text{ යැයි ගනිමු.}$$

$$\frac{d^2y}{dx^2} = 2 \frac{dy}{dx} (1 + y e^{2x}) \text{ බව පෙන්වන්න.}$$

ඒ තදින, y හි මැක්ලෝරින් ගෞණික ප්‍රසාරණය x^4 අව්‍ය පදය දක්වා, එයන් ඇතුළත්ව සොයන්න.

16. $\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = 1$ ඉලිප්සයයි (x₁, y₁) ලක්ෂණයෙහි දී ස්පර්ශකයේ සමිකරණය $\frac{xx_1}{a^2} + \frac{yy_1}{b^2} = 1$ බව පෙන්වන්න.

ඉලිප්සයට විශේෂුක කෝරය θ මූලි P ලක්ෂණයෙහි දී ස්පර්ශකයේ සමිකරණය අවස්ථාවක කර, P හි දී ඉලිප්සයට අනිලම්බය, $(a \sec \theta)x - (b \cosec \theta)y = a^2 - b^2$ මගින් දෙනු ලබන බව පෙන්වන්න.

T හා T' යනු ස්පර්ශකයට පිළිවෙළින් OX හා OY අක්ෂ හමුවන ලක්ෂණ යැයි ද N හා N' යනු අනිලම්බයට OX හා OY අක්ෂ හමුවන ලක්ෂණ යැයි ද ගනිමු.

(i) θ විවෘතය වන විට NN' හි මධ්‍ය ලක්ෂණයේ පරියෙහි සමිකරණය $4(a^2x^2 + b^2y^2) = (a^2 - b^2)^2$ බව පෙන්වන්න.

(ii) TT' හා NN' රේඛා බණ්ඩාක අක්ෂවලට සමානව ආනත වන විට $\theta \left(0 < \theta < \frac{\pi}{2} \right)$ විශේෂුක කෝරයෙහි අගය සොයන්න. මෙම අවස්ථාවේදී, a හා b ඇපුරෙන් (TT') (NN') සොයන්න.

17.(a) $x \in \mathbb{R}$ සඳහා $f(x) = \frac{\sin 2x}{2 + \cos 2x}$ යැයි ගනිමු.

(i) $x \in \mathbb{R}$ සඳහා $-\frac{1}{\sqrt{3}} \leq f(x) \leq \frac{1}{\sqrt{3}}$ බව පෙන්වන්න.

(ii) $0 \leq x \leq \pi$ සඳහා $y = f(x)$ හි ප්‍රස්ථාරයෙහි දළ සටහනක් අදින්න.

(b) පහත දැක්වෙන වගුවේ දී ඇති e^{-x^2} හි අගයන් සහිතව සිමියත් තීරිය හාවතයෙන්, $\int_0^1 e^{-x^2} dx$ සඳහා ආසන්න අගයක් සොයන්න.

x	0	0.25	0.50	0.75	1
e^{-x^2}	1	0.9394	0.7788	0.5698	0.3679

$\int_0^1 e^{(\ln 2 - 9x^2)} dx$ සඳහා ආසන්න අගයක් අපෝගිතය කරන්න.

* * *

நலி/பரவி திரட்டை - புதிய/பழைய பாடத்திட்டம் - New/Old Syllabus

NEW/OLD Department of Examinations, Sri Lanka

අධ්‍යාපන පොදු සහතික පත්‍ර (උකස් පෙළ) විභාගය, 2019 අගෝස්තු කළවිප් පොතුත් තරාතරුප පත්තිර (මූය් තර)ප පරිශේ, 2019 ඉකස්ස් General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, August 2019

உயர் கணிதம் Higher Mathematics

11 S II

2019.08.31 / 1300 - 1610

ରୁବ୍ର ରୁହାଦି
ମୁଣ୍ଡୁ ମଣିତତ୍ତ୍ୟାଳମ୍
Three hours

අමතර ඩියවීම් කාලය	- මෙහෙතු 10 දි
මොලතික බාසිපු තේරම	- 10 නිමිටඟකள්
Additional Reading Time	- 10 minutes

අමතර කිහිපිම කාලය පුළුන රෙඛා විධාන ප්‍රේන වෝරු ගැමීමටත පිළිබඳ ලිවිලේද් ප්‍රමුඛත්වය දෙන පුළුන
සංවිධානය කර ගැමීමටත යොදාගැනීත.

උපයදී

වියාග අංකය

- * මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය කොටස් දෙකකින් සමඟ්වීත වේ;
A කොටස (ප්‍රශ්න 1 - 10) සහ B කොටස (ප්‍රශ්න 11 - 17).
  - * A කොටස
සියලුම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න. එක් එක් ප්‍රශ්නය සඳහා ඔබේ පිළිතුරු, සපයා ඇති ඉඩිය ලියන්න. වැඩිපුර ඉඩ අවශ්‍ය වේ නම්, ඔබට අමතර ලියන කවදාසි හාවිත කළ හැකි ය.
  - * B කොටස
ප්‍රශ්න රූපකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න. ඔබේ පිළිතුරු, සපයා ඇති කවදාසිවල ලියන්න.
  - * නියමිත කාලය අවසන් වූ පසු A කොටසෙහි පිළිතුරු පත්‍රය B කොටසෙහි පිළිතුරු පත්‍රයට උඩින් සිටින පරිදි කොටස දෙක අමුණා විභාග ගාලායිපතිව හාර දෙන්න.
  - * ප්‍රශ්න පත්‍රයෙහි B කොටස පමණක් විභාග ගාලාවෙන් පිටතට ගෙනයාමට ඔබට අවසර ඇත.
  - * සංඛ්‍යාන වගු සපයනු ලැබේ.
  - * ද මගින් ගරුත්වීම ත්වරණය දැක්වේ.

පරිද්‍යා සකවරුන්ගේ පෘත්‍රත්වය කළඹ පමණි.

(11) උගේ ගේතය II		
කොටස	ප්‍රශ්න අංකය	ලැබුවු
A	1	
	2	
	3	
	4	
	5	
	6	
	7	
	8	
	9	
	10	
B	11	
	12	
	13	
	14	
	15	
	16	
	17	
	එකතුව	

ඉලක්කමෙන්	
අකුරෙන්	

ଦାନ୍ତରେ ଦାନ

උත්තර පත්‍ර පරික්ෂක	
පරික්ෂා කළේ:	1
	2
අධික්ෂණය කළේ:	

A නොවය

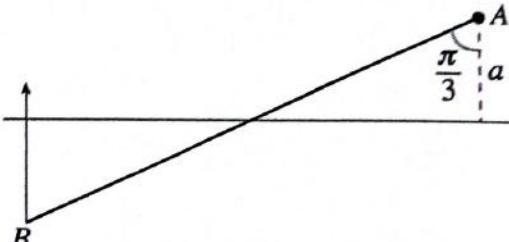
1. A, B හා C උක්ත අනුකූල අසුම්ඛ්‍යක අනුමත දියෙන් පිහිටුව දෙශීක පිළිවෙළින් $i + 2j - k$, $2i - j + 3k$ හා $7i + aj + bk$ යේ. $\vec{OC}$ සංශෝධනය OAB කළයට ලැබූ වන පරිදි a හා b හියත්වල අයයන් සොයන්න.

2. විශාලක්වය 6 N වූ F බලයන් දෙශීක පමිකරණය $r = i + 2j - 4k + \lambda(i + 2j - 2k)$ වූ රේඛාව දිගේ ස්ථියා කරයි; මෙහි λ නෑ අදාළ පරිමිකයි. දුර මිටර්වලින් මතිනු ලැබේ නම්, මූල ලක්ෂණය වනා F හි පුරුණ දෙශීකය වූ M , යන්න $4\sqrt{5} \text{Nm}$ විශාලක්වයෙන් ප්‍රක්ෂ්‍ය වන බව ද $M \cdot k = 0$ බව ද පෙන්වන්න.

3. දිග 4a හා සනත්වය ρ වූ ඒකාකාර AB දේශීක්‍රාත්‍යාමා නිසු කෙළවර ඇ.

සනත්වය $\sigma \left(< \frac{4\rho}{3} \right)$ වූ සමරාතිය ද්‍රව්‍යක තිදිහස් පැහැදිලිව ආර්ථකා උග්‍රයක්

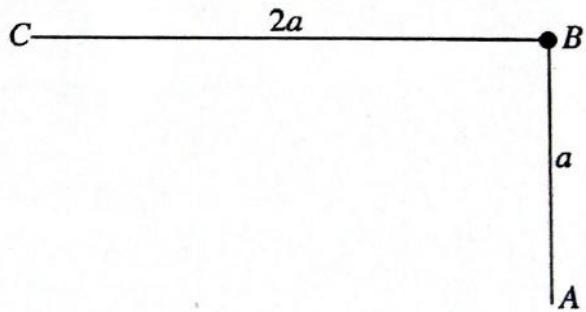
ඉහළින් පිහිටි අවල ලක්ෂණයකට සුම්ම ලෙස අසව් කර ඇත. දේශීක්‍රාත්‍යාමා රුපයේ දැක්වෙන පරිදි යටි අත් සිරස සමග $\frac{\pi}{3}$ කෝණයක් සාදුමින් සමතුලුතතාවේ තබා ඇත්තේ B කෙළවරට සම්බන්ධ කළ සිරස සැහැල්ලු අවිතතා තන්තුවක් මෙහි. තන්තුවේ ආතතිය සොයන්න.

4. අවල මූලයකට අනුමත්වයෙන් t කාලයේදී P අංශුවක පිහිටුම් දෙදිකිය $\mathbf{r} = a(\omega t - \sin \omega t) \mathbf{i} + a(\omega t - \cos \omega t) \mathbf{j}$ මෙහින් දෙනු ලැබේ; මෙහි a හා ω ය දින නියත වන අතර $0 \leq \omega t \leq \pi$ වේ. t කාලයේදී P හි ප්‍රවේශ දෙදිකිය $\mathbf{v}$ හා ත්වරණ දෙදිකිය $\mathbf{f}$ සොයන්න. $\mathbf{v} \cdot \mathbf{f} = 0$ වන කාලය සොයා, එම මොහොතේදී P හි වියය $a\omega(\sqrt{2}-1)$ බව පෙන්වන්න.

5. ස්කන්ධ පිළිවෙළින් m හා $2m$ වූ P හා Q කුඩා සූමට ගෝල දෙකක් සූමට තිරස් මේයයක් මත වලනය වෙමින් රැකිනෙක සමග ගැටෙ. ගැටුමට මොහොතුකට පෙර P හා Q හි ප්‍රවීග, පිළිවෙළින් $2\mathbf{i} + \mathbf{j}$ හා $-2\mathbf{i} + 3\mathbf{j}$ වේ. P හා Q අතර ප්‍රත්‍යාගති සංග්‍රහකය $\frac{1}{3}$ ක් වේ. ගැටුමට මොහොතුකට පසු P හා Q හි ප්‍රවීග නිර්ණය කිරීමට ප්‍රමාණවක් සම්බරණ ලියා දක්වන්න.

6. ස්කන්ධය m හා දිග a වූ එකාකාර AB ද්‍රූවකට, ස්කන්ධය $2m$ හා දිග $2a$ වූ එකාකාර BC ද්‍රූවක්, $A\hat{B}C$ සූදු කෝණයක් වන පරිදි දෑස ලෙස සම්බන්ධ කිරීමෙන් රාමුවක් සාදා ඇත. රාමුවට, B හරහා යන, රාමුවේ කළයට ලැබූ අවල සූමට තිරස් අක්ෂයක් වටා නිදහස් සූමණය වීමට හැකි ය. BC තිරස්ව හා B ව පහළින් A ඇති පිහිටිමේ රාමුව තබා නිශ්චලතාවයේ සිට මුදා හරිනු ලැබේ. හුමණ අක්ෂය වටා ABC රාමුවේ අවස්ථාව සූර්යය $3ma^2$ බව උපකල්පනය කරමින්, B ව පහළින් C ඇතිව, BC තිරස් වන විට රාමුවේ කෝණක ප්‍රවීගය සොයන්න.

7. පාරිජ් හැර අන් සෑම අපුරකින්ම සරවකම වූ රණ පාට බෝල 10 ක් හා කොළ පාට බෝල 15 ක් පෙටවීයක අඩංගුව ඇත. මෙම පෙටවීයන්, සම්මාවිව එකකට පසුව එකක් බැංකින්, ප්‍රතිස්ථාපන සහිතව බෝල ඉවතට ගනු ලැබේ.

  - (i) 3 වන ඉවතට ගැනීමේදී යෝ එට පෙර පළමු රණ බෝලය ලැබීමේ සම්භාවිතාව ගණනය කරන්න.
  - (ii) ඉවතට ගනු ලැබූ පළමු බෝල 5 රණ පාට ඒවා බව දී ඇති විට, 8 වන ඉවතට ගැනීමේදී පළමු කොළ බෝලය ලැබීමේ අකම්භාවිත සම්භාවිතාව ගණනය කරන්න.

8. එකතු ලේඛනයක පිටුවක ඇති මුදුණ දෝෂ ගණන මධ්‍යනය 2.1 ක් වූ පොදිසොන් ව්‍යාප්තියක් අනුගමනය කරයි. සංස්කීර්ණ තොරු ගත් පිටුවක

  - (i) හරියටම මුදුණ දෝෂ 1 ක්.
  - (ii) අඩු තරම්හි මුදුණ දෝෂ 3 ක් වන් නිවේදී සම්පූර්ණ තොරු ගෙවුතු.

9. $f(x) = \begin{cases} kx(a-x^2), & 0 \leq x \leq 1 \\ 0, & \text{අනෙක් විට,} \end{cases}$
යැයි ගනීමු.

මධ්‍යනය $\frac{8}{15}$ මූලික සංඛ්‍යාව විවෘතයක සම්පූර්ණ සහත්ව ප්‍රිතිය $f(x)$ වන පරිදි k හා a නියමවල අයන් සෞයන්න. X හි සම්මත අපෘමනය $\frac{\sqrt{11}}{15}$ බව පෙන්වන්න.

10. X විවිධ සංඛ්‍යාව විවෘතයක සමුව්වීත වනාශ්‍ය ප්‍රිතිය, $F(x)$ යන්න $x = 1, 2, 3, 4$ සඳහා $F(x) = \frac{1}{16}(8x - x^2)$ මේන් දෙනු ලැබේ. X හි සම්පූර්ණ ස්කන්ධ ප්‍රිතිය ලබාගෙන $E(X)$ සෞයන්න.

නව/යෝං නිර්දේශය - ප්‍රතිච්‍යා ප්‍රමාණ පාටත්තිටාම - New/Old Syllabus

මිල ම සියලු අවධි / මුද්‍රාප පතිප්‍රමාණයෙනු / All Rights Reserved

NEW/OLD Department of Examinations, Sri Lanka
මිල ම සියලු අවධි / මුද්‍රාප පතිප්‍රමාණයෙනු / All Rights Reserved

මිල ම සියලු අවධි / මුද්‍රාප පතිප්‍රමාණයෙනු / All Rights Reserved

මිල ම සියලු අවධි / මුද්‍රාප පතිප්‍රමාණයෙනු / All Rights Reserved

අධ්‍යාපන පොදු සහතික පත්‍ර (උස්ස පෙළ) විභාගය, 2019 අගෝස්තු
කළුවීප පොතුත් තුරාතුරුප පත්තිර (ඉයර් තුරු)ප පරිශෑස, 2019 ඉකස්ස්
General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, August 2019

ශාය ගණිතය
ඉයර් කණීතම්
Higher Mathematics

II
II
II

11 S II

B කොටස

* පූර්ණ පෙනෙන ප්‍රාග්ධන හෝ ප්‍රාග්ධනයෙන් පෙන්වන්න.

11. O මූලයකට අනුබද්ධයෙන් පහත වගුවේ දී ඇති පරිදි පිහිටුම් දෙදිකි සහිත ලක්ෂණවල දී ක්‍රියාකරන බල තුනකින් පද්ධතියක් සමන්විත වේ.

ලක්ෂණය	පිහිටුම් ලෙළුම්කාය	බලය
A_1	$\mathbf{r}_1 = 2\mathbf{i} - 4\mathbf{j}$	$\mathbf{F}_1 = \mathbf{i} + 4\mathbf{j} - \mathbf{k}$
A_2	$\mathbf{r}_2 = \mathbf{j} - 3\mathbf{k}$	$\mathbf{F}_2 = -3\mathbf{i} + \mathbf{j} - 2\mathbf{k}$
A_3	$\mathbf{r}_3 = 2\mathbf{i} - \mathbf{j} + \mathbf{k}$	$\mathbf{F}_3 = -\mathbf{i} - \mathbf{j} + 2\mathbf{k}$

O මූලයෙහි දී, $\pm \mathbf{F}_s, s = 1, 2, 3$ බල ඇතුළු කිරීමෙන් දෙන ලද පද්ධතිය O මූලයෙහි දී ක්‍රියාකරන $\mathbf{R} = \sum_{s=1}^3 \mathbf{F}_s$, තනි බලයක් සමග දෙදිකි හුරුණය $\mathbf{G} = \sum_{s=1}^3 \mathbf{r}_s \times \mathbf{F}_s$ වූ පූර්ණයකට උග්‍රහය කළ හැකි බව පෙන්වන්න.

$\mathbf{R}$ හා $\mathbf{G}$ දෙදිකි, $\mathbf{i}, \mathbf{j}$ හා $\mathbf{k}$ ඇසුරෙන් සොයන්න.

පද්ධතිය විගාලන්වය $\sqrt{26}$ වූ $\mathbf{R}$ තනි සම්පූරුක්ත බලයකට තුළා බව අපෝහනය කරන්න.

$\mathbf{F}_1$ හා $\mathbf{F}_2$ හි ක්‍රියා රේඛා $\mathbf{r}_0$ පිහිටුම් දෙදිකාය සහිත එක්තර A_0 ලක්ෂණයක දී හමුවන බව පෙන්වන්න; මෙහි $\mathbf{r}_0$ යන්න නිර්ණය කළ යුතු වේ. $\mathbf{F}_3$ හි ක්‍රියා රේඛාවත් A_0 ලක්ෂණය හරහා යන බව සත්‍යාපනය කරන්න.

$\mathbf{R}$ තනි සම්පූරුක්ත බලයෙහි ක්‍රියා රේඛාවේ සම්කරණය $\mathbf{r} = \mathbf{r}_0 + \gamma \mathbf{R}$ ආකාරයෙන් ලියා දක්වන්න.

මෙම රේඛාවට x -තෘපු භාවුවන ලක්ෂණයේ පිහිටුම් දෙදිකාය සොයන්න.

ඒ තංත්‍රී, $\mathbf{R}$ සම්පූරුක්ත බලයෙහි ක්‍රියා රේඛාවේ කාටයිය සම්කරණ $\frac{x-6}{3} = \frac{y+4}{-4} = \frac{z}{1}$ ලෙස ලබාගත හැකි බව පෙන්වන්න.

දෙන ලද බල පද්ධතිය පිහිටුන තෙලයේ කාටයිය සම්කරණය $x+3z=0$ ලෙස ලබාගත හැකි බව තවදුරටත් පෙන්වන්න.

12. AB යන්න DC ට සමාන්තර ද $AB = 3a, DC = a$ හා $B\hat{A}D = A\hat{B}C = \frac{\pi}{4}$ ද වූ $ABCD$ තුළියිමක ආකාරයෙන් වූ ආස්ථායක් සම්පාදිය ද්‍රව්‍යක, AB ද්‍රව්‍යයේ තිදිහාස පෘෂ්ඨය මත වන පරිදි පිරස්ව කිල්වනු ලැබේ. $ABCD$ ආස්ථායක් පිඩින කේත්දය AB හි මධ්‍ය ලක්ෂණය වූ E පිට $\frac{3a}{5}$ දුරක් පිරස්ව පහළින් ඇති බව පෙන්වන්න.

ඉහත $ABCD$ ආස්ථායයේ හැඩිය ඇති දොරක් AB පිරස්ව ද CD යන්න AB ව පහළින් ද ඇතිව වැංකියක පිරස් පැත්තක් මත සාදනු ලැබේ. දොර, CD දිගේ පුම්වන අකවි කර ඇත. සනාත්වය ρ වන සම්පාදිය ද්‍රව්‍යක් AB හි මට්ටමට වැංකිය පුරවනු ලැබේ. ද්‍රව්‍ය වැංකිය තුළම යෙදාන පරිදි දොර වසා තැබීමට E හි දී යෙදිය යුතු අඩුතම බලය සොයන්න.

13. එන්ජිම මෙහින් සාපුරු තිරස් මාරුගයක් දිගේ ප්‍රතිරෝධයකට එරෙහිව දුම්බියක් ඇදුගෙන යන අතර, මිනැම වේලාවක ප්‍රතිරෝධය දුම්බියේ ගම්කාව මෙන් k ගුණයක් වේ; මෙහි k නියතයකි. එන්ජිම $9Mku_0^2$ නියත ජවයකින් හියා කරයි; මෙහි M යනු එන්ජිමේ හා දුම්බියේ මූල්‍ය ස්කන්ධයයි.

(i) දුම්බියට ලබාගත හැකි උපරිම වෙශය $3u_0$ බවත්

(ii) වෙශය u_0 සිට $2u_0$ දක්වා වැඩි කර ගැනීමට දුම්බිය ගන්නා කාලය $\frac{1}{2k} \ln\left(\frac{8}{5}\right)$ බවත් පෙන්වන්න.

දුම්බිය U වේගයෙන් වලනය වන විට එහි ජවය විස්කන්ධි කරනු ලබන අතර, ඉහත ප්‍රතිරෝධයට අමතරව F නියත රෝධක බලයක් යොදනු ලැබේ. ජවය විස්කන්ධි කිරීමෙන් $\frac{1}{k} \ln\left(\frac{F+MkU}{F}\right)$ කාලයකට පසු දුම්බිය නවතින බව පෙන්වන්න.

14. සුමට තිරස් මෙසයක් මත නිසලව තිබෙන ස්කන්ධය m වූ P අංශුවක්, ස්වභාවික දිග a හා ප්‍රත්තාස්ථාපනා මාපාංකය mg වූ සහැල්ලු ප්‍රත්තාස්ථාපනා මගින් මෙසය මත O අවල ලක්ෂ්‍යයකට පම්බන්ධ කර ඇත. කාලය $t = 0$ වන විට P අංශුව O සිට a දුරතින්, තන්තුව යම්තම් නොවුරුල්ව ඇති අතර, P අංශුව, තන්තුවේ ආරම්භක රේඛාවට ලමිඳ දිගාවකට විශාලක්ෂකය $U = 2\sqrt{\frac{ga}{3}}$ වූ ප්‍රවේගයකින් මෙසය දිගේ ප්‍රක්ෂේප කරනු ලැබේ.

යෙක්ති සංස්කේෂණී මූලධර්මය හා O වටා කෝණික ගම්කා සංස්කේෂණී මූලධර්මය යෙදීමෙන්

$$\left(\frac{dr}{dt}\right)^2 = U^2 \left(1 - \frac{a^2}{r^2}\right) - \frac{g}{a}(r-a)^2$$

බව පෙන්වන්න.

(i) තන්තුවේ උපරිම දිග $2a$ බව හා මෙම මොොොනේ දී තන්තුවේ ආත්තිය mg බව ද

(ii) මෙම මොොොනේ දී අංශුවේ වෙශය $\frac{U}{2}$ බව ද

අයෝගුතා කරන්න.

$$\frac{dr}{dt} \neq 0 \text{ වන විට, } r \text{ හා } a \text{ ඇසුරෙන් } \frac{d^2r}{dt^2} \text{ සොයන්න.}$$

15. (i) ස්කන්ධය M හා අරය a වූ ඒකාකාර කුහර වෘත්තාකාර සිලින්චිරයක එහි අක්ෂය වටා අවස්ථීති සුරුණය Ma^2 බව ද

- (ii) ස්කන්ධය m හා අරය a වූ ඒකාකාර වෘත්තාකාර තැබීයක, කේන්ද්‍රය හරහා යන, එහි තලයට ලමිඳ අක්ෂය වටා අවස්ථීති සුරුණය $\frac{1}{2}ma^2$ බව ද

පෙන්වන්න.

අරය a හා දිග $3a$ වූ සාපුරු වෘත්තාකාර කුහර සිලින්චිරයක දෙකෙළවරට එක එකක අරය a වූ ඒකාකාර වෘත්තාකාර තැබී දෙකක් සම් කිරීමෙන් සංවිත C හාරනයක්, තුනී ඒකාකාර ලෝහ තහවුවකින් සාදා ඇත. C හාරනයෙහි අක්ෂය වටා විෂුමණ අරය k යන්න, $k^2 = \frac{7}{8}a^2$ මෙහි දෙනු ලබන බව පෙන්වන්න.

හාරනය, තිරසට ආනතිය α වූ රේ තලයක උපරිම බැඩුම් රේඛාවලට ලමිඳව අක්ෂය කිරස්ව ඇතිව තලයේ පහළට, උස්ස්සිමතින් තොරව පෙරලි යයි.

මෙම විශ්ටයේ දී C හාරනයේ f ත්වරණය $f = \frac{8}{15}gs \sin \alpha$ මෙහි දෙනු ලබන බවත්,

හාරනය හා තලය අතර කරුණ සංගුණකය μ යන්න, $\mu > \frac{8}{15} \tan \alpha$ වන පරිදී විය යුතු බවත් පෙන්වන්න.

- 16.(a) X යනු මිනින්දූ පහක ප්‍රාන්තරයක දී එක්තරු රථ ගාලකින් ඉවතට යන රථ සංඛ්‍යාව ඇයි ගනිමු. X ව පහත දැක්වෙන සම්භාවිතා ව්‍යාප්තිය ඇතැයි සිතමු.

x	1	2	3	4	5	6
$P(X=x)$	p	$2p$	$3p$	$3p$	$2p$	p

p හි අගය හා X හි අපේක්ෂිත අගය $E(X)$ සොයන්න.

X හි සම්මත අපගමනය $\frac{\sqrt{7}}{2}$ බව පෙන්වන්න.

Y යන සසම්භාවිත විව්‍යාය $Y = 2X + 3$ මගින් අර්ථ දැක්වේ. Y හි අපේක්ෂිත අගය $E(Y)$ හා Y හි සම්මත අපගමනය සොයන්න.

තවද $P(Y \geq E(Y))$ හි අගය ද සොයන්න.

- (b) සියලුම සැන්කමකින් රෝගීයකු සුව වීමේ සම්භාවිතාව $\frac{2}{5}$ ක් වේ. මෙම සැන්කමට භාර්තාය වූ රෝගීන් 5 දෙනකු අභ්‍යු ලෙස අධික්ෂණය කරන ලදී.

(i) අඩුතම වශයෙන් 3 දෙනකු සුව වීමේ

(ii) හරියටම 2 දෙනකු සුව වීමේ

(iii) කිසි කෙනකු සුව නොවීමේ

සම්භාවිතාව සොයන්න.

- 17.(a) එක්තරු වර්ගයක විදුලි පහනක ආයු කාලය, පැය T ,

$$f(t) = \begin{cases} \frac{1}{a} e^{-\left(\frac{1}{b}\right)t}, & t \geq 0 \\ 0 & \text{එසේ නොවන විට,} \end{cases}$$

සම්භාවිතා සනන්ට ප්‍රිතයෙන් ආදර්ශනය කළ හැකි ය; මෙහි a හා b ධන නියත වේ.

$a=b$ බව පෙන්වන්න.

මම වර්ගයේ විදුලි පහන්වලින් 40% ක ආයු කාලය පැය 2000 කට වැඩි බව දී ඇත. a හා b හි පොදු අගය සොයන්න.

T හි ව්‍යාප්ති ප්‍රිතය සොයා, ඒ තියින්, $P(T > t+c | T > c) = P(T > t)$ බව පෙන්වන්න; මෙහි $t \geq 0$ හා c ධන නියතයක් වේ.

- (b) අධිවේදී මාරුගයක එක්තරු A ලක්ෂායක් පසු කර යන වාහනවල වේග ප්‍රමත ලෙස ව්‍යාප්ත වී ඇති බවට සැලකිය හැකි ය. A ලක්ෂාය පසු කර යන වාහනවලින් 95% ක් 85 km h^{-1} ට අඩු වේගයෙන් ගමන් කරන බවත්, 10% ස්‍ය 55 km h^{-1} ට අඩු වේගයෙන් ගමන් කරන බවත් නිරීක්ෂණ පෙන්වුම් කරයි.

(i) A ලක්ෂාය පසු කර යන වාහනවල මධ්‍යක වේගය සොයන්න.

(ii) 70 km h^{-1} ට වැඩි වේගයෙන් ගමන් කරන වාහනවල ප්‍රතිශතය සොයන්න.